

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13664,Komitet-Obywatelski-Wojewodztwa-Kaliskiego-Solidarnosc.html>
2021-05-13, 08:34

Komitet Obywatelski Województwa Kaliskiego „Solidarność”

Komitet Obywatelski Województwa Kaliskiego „Solidarność”. Pierwsze spotkania mające na celu powołanie KO Województwa Kaliskiego odbyło się 5 IV 1989. Według WUSW w Kaliszu zebranie, na którym podjęto decyzję o powołaniu Komitetu Obywatelskiego odbyło się 29 III 1989 „w punkcie informacyjno-konsultacyjnym TZR „S”. 30 III odbyło się kolejne zebranie poszerzone o przedstawicieli Tymczasowej Wojewódzkiej Rady Rolników Indywidualnych „S”. W zebraniu tym uczestniczyli przedstawiciele Tymczasowego Zarządu Regionu NSZZ „S” i Tymczasowej Wojewódzkiej Rady NSZZ „S” Rolników Indywidualnych w następującym składzie: K. Brzechczyn, R. Karpiński, Jerzy Koralewski, Cz. Kurzajewski, Franciszek Lipowski, Waldemar Maciaszek, M. Walczykiewicz, J. Wróbel, Zbigniew Zawadzki, Józef Sałata, W. Znajkiewicz i W. Lewicki. Na zebraniu tym nie powołano KO, ale postanowiono, że utworzony wkrótce Komitet będzie działał przy Tymczasowym Zarządzie Regionu oraz ustalono listę kandydatów do Komitetu Obywatelskiego zaznaczając, że „powyższa lista jest listą otwartą i w najbliższym czasie ulegnie powiększeniu”. Zapewne zdawano sobie sprawę, że ustalona lista kandydatów nie jest reprezentatywna. Lista obejmowała 12 kandydatów, w tym 6 z Kalisza, 2 z Ostrowa, 2 z Macewa i po 1 ze Stawu Kaliskiego i Kępna. Faktyczne zebranie założycielskie odbyło się 7 IV 1989 w siedzibie KIK-u w klasztorze oo. jezuitów w Kaliszu i wówczas zawiązał się Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie. Powstał on w wyniku wspólnej inicjatywy TZR NSZZ „S” Wielkopolska Południowa, Tymczasowej Wojewódzkiej Rady Rolników Indywidualnych NSZZ „Solidarność” oraz dzięki dobrej współpracy członków KIK-u i oo. jezuitów. Zebranie było wystarczająco reprezentatywne, gdyż

uczestniczyli w nim przedstawiciele komitetów obywatelskich lub komisji miejskich „S” z kilkunastu miejscowości. Obecny był Piotr Bednarz, przedstawiciel TZR NSZZ „S” Dolny Śląsk. Zebranie otworzył J. Mosiński, a następnie przewodnictwo obrad powierzono J. Pietrzakowi, który został wybrany przewodniczącym Komitetu. Wiceprzewodniczącym został J. Koralewski, a sekretarzem Cz. Kurzajewski. Mieli oni kierować pracą KO i tymczasowo reprezentować go w negocjacjach z władzami. W skład zarządu weszli także „z urzędu” m.in. przewodniczący TZR i TRW. Pierwszą dziesięcioosobową listę kandydatów do parlamentu KO przedstawił 12 IV 1989. Kandydatami do parlamentu byli: Piotr Grabarz z Kępna, Krystyna Kowalska z Kalisza, J. Koralewski z Ostrowa, Czesław Kurzajewski z Kalisza, Jerzy Pietrzak z Ostrowa, Bohdan Pilarski z Bolesławca, Zygmunt Rolicz z Sycowa, Józef Sałata z Macewa, gmina Gołuchów, Regina Wierzbicka z Sycowa, Mateusz Żmuda z Krotoszyna. Lista z tymi nazwiskami została wysłana 12 IV 1989 do Warszawy do Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. Pismo podpisał Cz. Kurzajewski. Dwa dni później, do współpracy KO zaprosił przedstawiciele KIKu oraz osoby niezależne. Tego samego dnia delegacja Komitetu, w składzie: J. Pietrzak, J. Koralewski, Cz. Kurzajewski i J. Mosiński złożyła wizytę wojewodzie kaliskiemu Marianowi Józwiakowi i wręczyła mu pismo zawiadamiające o powstaniu Komitetu. Do pewnych zmian doszło 18 IV. Tego dnia Komitet przyjął nazwę „Komitet Obywatelski „Solidarność” Województwa Kaliskiego”. 2 V 1989, podczas zebrania KO w Kaliszu, członkowie zarządu: J. Pietrzak, J. Koralewski i Cz. Kurzajewski zrezygnowali z funkcji w związku z kandydowaniem w wyborach do Sejmu i Senatu. Nowym przewodniczącym Komitetu, na wniosek J. Pietrzaka, wybrano Wojciecha Majewskiego z Kalisza, wiceprzewodniczącymi zostali: Antoni Sukiennicki z Ostrowa i Piotr Grabarz z Kępna, sekretarzem Jan Nowicki z Kalisza. Decyzje o tym, kto ma kandydować na posła i senatora podejmowały wojewódzkie komitety obywatelskie, najwyższe władze „S” Regionu Wielkopolska Południowa, KKW „S” i L. Wałęsa. Komitet Obywatelski Województwa Kaliskiego, podobnie jak inne komitety wojewódzkie, przyjął zasadę, że „S” wystawia tylu kandydatów, ile przysługuje jej miejsc w parlamencie. Po wygranych wyborach, KKW 17 VI 1989

podjęła decyzję o rozwiązaniu Regionalnych Komitetów Obywatelskich „Solidarność”. Wyrażono w niej gorące podziękowanie członkom Komitetów Obywatelskich „Solidarność” za „wielki trud” włożony w organizację kampanii wyborczej, który „w sposób istotny przyczynił się do naszego wspólnego sukcesu”. Uchwała jednocześnie stwierdzała, że wybory do Sejmu i Senatu zakończyły „pewien etap naszej pracy. Oznacza to także zakończenie działalności Komitetów Obywatelskich „Solidarność” na szczeblu regionalnym (wojewódzkim), powołanych do przeprowadzenia kampanii wyborczej”. Uchwała była dość niejasna, bo mówiła tylko o likwidacji komitetów obywatelskich wojewódzkich, natomiast nie wspominała o komitetach lokalnych. Większość komitetów obywatelskich w kraju wyraziła ubolewanie z powodu uchwały KKW i postanowiła kontynuować działalność samodzielnie. 20 VI 1989 z uchwałą KKW zapoznał się Komitet Obywatelski Województwa Kaliskiego. W dyskusji postulowano dalsze działanie bez szyldu „Solidarność”, ale jednocześnie deklarując wolę współpracy ze związkiem. 17 VII 1989 Komitet Obywatelski Województwa Kaliskiego postanowił się rozwiązać oraz stworzyć nową formułę organizacyjną – federację komitetów obywatelskich województwa kaliskiego. Organizacja ta działała na szczeblu lokalnym i miała charakter ugrupowania polityczno-społecznego. Nowe komitety obywatelskie, afiliowane nie przy TZR, a przy MKK „S”, utworzone zostały IX 1989 w związku z wyborami samorządowymi. Te pierwsze wojewódzkie komitety obywatelskie, choć istniały krótko, odegrały bardzo ważną rolę: pełniły funkcję formacji politycznej, organizowały kampanię wyborczą, działały bardzo aktywnie w komisjach wyborczych, były współorganizatorem pierwszych od 1947 wyborów o charakterze, chociaż częściowo demokratycznym. Poza tym, KO – prócz przygotowania i prowadzenia kampanii wyborczej – miały czuwać nad realizacją ustaleń warszawskiego „okrągłego stołu”, a w Kaliskiem informować społeczeństwo o wszystkich ważniejszych problemach. Z historii komitetów obywatelskich wynika jasno, że w 1989 pełniły raczej rolę funkcjonalną, a nie strukturalną. Miały prowadzić do zwycięstwa „S” w VI 1989. Były komitetami wyborczymi. Zaś sama „S” miała wówczas charakter związku

zawodowego, organizacji społecznej, a nie partii politycznej. Choć komitety obywatelskie zostały powołane z inicjatywy TZR, a prasa solidarnościowa, np. „Wiadomości Tygodnia”, używały zwrotu „Kandydaci Komitetu Obywatelskiego – Solidarność” i choć w pracach KO brali udział działacze TZR, to jednocześnie KO nie wchodziły w struktury TZR, działały równolegle. Wybory parlamentarne, które odbyły się 4 VI 1989, były ogromnym sukcesem „Solidarności”. Podczas tych wyborów posłami KO „S” zostali: J. Koralewski – inżynier elektryk z Zakładów Automatyki Przemysłowej MERA-ZAP, wiceprzewodniczący TZR NSZZ „S” Wielkopolska Południowa; Cz. Kurzajewski - dziennikarz, sekretarz redakcji „Kaliskiego Włókniarza”, odpowiedzialny za Biuro Informacji TZR NSZZ „S”; B. Pilarski - muzykolog, właściciel gospodarstwa hodowlanego, przewodniczący Zarządu Gminnego NSZZ „S” RI w Bolesławcu; J. Sałata – rolnik, właściciel gospodarstwa rolnego w gminie Gołuchów, członek prezydium Tymczasowej Rady Wojewódzkiej NSZZ Rolników Indywidualnych „S”. Zaś senatorami zostali: J. Pietrzak – dr hab. historii, docent w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, zamieszkały w Ostrowie Wielkopolskim; E. Wende – adwokat z Warszawy, bezkompromisowy obrońca w procesach politycznych.

Grażyna Schlender

[Region Wielkopolska Południowa, Kalisz](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)